1893-1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 75. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го КВІТНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 23, 1963 No. 75. VOL. LXX.

ПОЛІПШЕННЯ ЕКОНОМІКИ ВПЛИНЕ НА ВІДКЛАДЕННЯ РЕДУКЦІЇ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — Вістки про те, що економіка цієї країни зростає, можуть спричинити відкладення на пізніше зменшення прибуткових податків, що мало скріпити та приспішити економічний ріст. Такі думки чути серед членів Конґресу, які прибули до столиці після 10-денних великодніх вакацій. Зріст економіки дасть арґументи тим членам Конґресу, які є проти того, щоб зменшувати податки тоді, коли в запропонованому бюджеті є передбачений великий дефіцит. Сподіваються, що Конґрес напевно не погодиться на пропозицію уряду, щоб зменшення податків відносилося до цілого 1963-го року. Гадають, що Конґрес схалить, щоб зменшення прибуткових податків обов'язувало аж від 1-го січня 1964-го року; можливі є ще дати 1-го липня або 1-го жовтня цього року, бо прихильники уряду підтримуватимуть проєкт негайної редукції податків, так, щоб скріпити та збільшити темп економічного росту, щоб могли дістати працю численні безробітні, відсоток яких виносить більше як 5%, а уряд старається зменшити його нижче від 4%. Уряд пропонував, щоб зменшення податків відбувалося на рати впродовж трьох років; перша рата мала б обов'язувати вже від 1-го січня 1963-го року. Палатна Комісія Способів і Засобів починає працю над податковим законопроєктом 22-го квітня. Першим зізнаватиме секретар скарбу Даґлес Діллон, а пізніше інші провідні його співробітники. Передбачають, що голосування зможе відбутися аж після кількох тижнів дебат. Схвалення проєкту передбачене на кінець травня або початок червня. Сенатська Фінансова Комісія почне працювати над податковим проєктом аж тоді, коли його ухвалить Палатна Комісія. Дехто гадає, що податкова програма уряду не буде схвалена в Конґресі перед Днем Праці. Є такі песимісти, які гадають, що податковий закон буде прийнятий аж в листопаді. Обидві Палати Конґресу почали в приспішеному темпі працювати, і вже визначили терміни своїх праць. Палата має у вівторок 23-го квітня почати дебати над урядовим проєктом про призначення $205 700 900 на допомогу для мекичних шкіл. Теж цього дня Палата має дебатувати над обмеженням продукції кукурудзи та інших кормових культур. Сенат в першій половині квітня схвалив був три законопроєкти. 1) Признав $375 000 000 на поліпшення масової комунікації в міських метрополіях; 2) Ухвалив видатки на збереження незалюднених районів; 3) Схвалив проєкти про Консерваційний Корпус Молоді і Ювацький Корпус Молоді, який мав би працювати в різних містах.

Ніксон пропонує „політику свободи" і допомогу всім противникам комунізму

Вашингтон. — Колишній віце - президент Ричард М. Ніксон, промовляючи на конвенції Американського Т-ва Часописних Редакторів, гостро критикував закордонну політику уряду президента Кеннеді і пропонував, що ЗДА повинні вести „політику свободи", відновити доктрину Монро та допомагати всім тим, які противляться режимам, контрольованим комуністами. ЗДА повинні помагати і кубинським втікачам, та „повести „всяку потрібну акцію" щоб змусити СССР зліквідувати свій „причілок" на Кубі. Але Ніксон не рекомендував, щоб ЗДА вели нову інвазію проти Куби. Ніксон закликав до „політичної федерації" ЗДА із своїми европейськими союзниками та до виготовлення спільної оборонної стратегії. Президент Кеннеді повинен припинити вірити в те, що час працює для вільного світу, і що вистачить стримувати комунізм проти дальшого поширювання, і комунізм сам від себе згине. На думку Ніксона така політика засуджена на невдачу. Ніксон також і проти того, щоб ЗДА давали допомогу так званим невтральним державам; не треба давати економічної допомоги соціялізованим чи націоналізованим підприємствам. Ніксон вірить, що президент Кеннеді може програти вибори в 1964-му році. Найкращим республіканським виборчим списком був той, що його очолювали б губернатор Рокеффеллер і сенатор Голдвотер.

Рокефеллер критикує уряд за повільний економічний розвиток

Олбані, Н. Й. — Губернатор Нелсон А. Рокефеллер, повідомляючи про податкові полегші для промислових інвеститорів, заявив, що економіка ЗДА не розвивається в такому темпі, як це обіцяв президент Кеннеді, і так, як цього вимагає потреба. Натомість економіка нюйоркського стейту користає із сприятливих умов, які створила стейтова Леґіслятура. Зменшення податків спричинило втрату стейтовій скарбниці від 5 до 8 мільйонів долярів але за те економіка стейту дістане новий поштовх до розвитку в скорішому темпі. Загально вважають, що Рокефеллер є найповажнішим кандидатом республіканців на президента в 1964-му році. Рокефеллер проєктував податкові полегші для промисловців вже в цьому році, але Леґіслятура зменшила $2 900 000 000-буджет на $75 000 000 і ухвалила, що зменшені податки обов'язують аж від 1-го січня 1964-го року.

У Клівленді відбувся черговий Рідношкільний з'їзд

Клівленд. — З участю голови Управи Шкільної Ради при УККА проф. д-ра Е. Жарського відбувся в днях 20 і 21 ц. м. у Клівленді з'їзд педагогів та представників спонзорів шкіл українознавства західної округи Шкільної Ради. Рідношкільним з'їздом проводили д-р К. Годованець (Рочестер), проф. І. Бурда (Клівленд), проф. д-р Б. Лончина (Дітройт), д-р М. Сайкевич (Боффало), пані Д. Назаревич, І. Скопляк і О. Дубова (Клівленд) та С. Зубай (Лорейн). На з'їзді було 46 делеґатів, педагогів і представників спонзорів. Вони заступали 12 шкіл українознавства, що гуртують понад 80 учителів та коло 2,500 дітей. Рідношкільний з'їзд західньої зони прийняв низку рішень і резолюцій в ділянці виховній, а щодо спонзорів — то створено тимчасовий центр Товариств спонзорів шкіл українознавства. Вибрано тимчасову Управу того центру з головою інж. Д. Березовським із Дітройту та 4-ма його заступниками, якими стали: п-ні Д. Назаревич з Шикаґо, К. Мельник з Клівленду, д-р М. Сайкевич з Боффало і В. Кольцьо з Рочестеру. Вирішено признати негайну фінансову допомогу Шкільній Раді при УККА, яку мають дати спонзори шкіл українознавства.

Митрополит Сліпий найменований радником Священної Конґреґації для Східньої Церкви

Ватикан. — Як подає Католицька Пресова Служба, Папа Іван XXIII найменував українського католицького Митрополита Йосифа Сліпого, що прибув до Риму 9 лютого ц.р. після 18-річного совєтського ув'язнення, радником Священної Конґреґації для справ Східньої Церкви. Водночас із цим, як подають із Вінніпегу, українські католицькі єпископи Канади заявили у своєму спільному цьогорічному Великодньому посланні, що звільнення Митрополита Йосифа Сліпого з довголітнього ув'язнення унаглядинило перед усім світом довгий страдальний шлях Української Католицької Церкви під совєтською окупацією і привернуло увагу світової опінії до справи переслідування цієї Церкви. За мужність і витривалість Української Католицької Церкви і цілого українського народу в обороні Христової правди і свободи народів треба дякувати передусім Всевишньому — стверджується в цьому посланні, що його підписали Митрополит Канади Максим Германюк і єпископи Ніль Саварин, з Едмонтону, Андрій Роборецький з Саскатуну й Ізидор Борецький з Торонта.

Папа Іван XXIII створив екзархат для українців католиків Англії і Валії

Ватикан. — Рішенням Папи Івана XXIII створено новий апостольський екзархат для українців католиків Англії і Валії і найменував на його екзарха єпископа Августина Євгена Горняка. Новий екзархат входить в склад англійської архидієцезії Вестмінстеру. Єпископ Августин Горняк, українець народжений в Юґославії, був досі єпископом-помічником Вестмінстеру й апостольським екзархом для українців католиків Англії.

Невтральний прем'єр Ляосу таврує комуністів за їх збройні атаки

Вієнціян. — Невтральний прем'єр Ляосу князь Суванна Фума повідомив, що комуністичні вожаки вдруге погодились на перемир'я. Раніше він звернувся з закликом до Британії і Совєтського Союзу, як співспонзорів Женевської конференції, яка завела в минулому році мир у громадянській війні в Ляосі, на базі невтральности тієї країни і коаліційного уряду. Суванна Фума просив Британію і Совєтський Союз, щоб вони своєю негайною інтервенцією припинили безперервні комуністичні атаки проти невтрального державного війська Ляосу. Впродовж трьох останніх тижнів комуністична армія, сформована з колишніх партизанів і північно - в'єтнамських реґулярних частин, відтиснула невтральне військо, що підлягало ляоському урядові та його генералові Ле Конґові з цілого ряду місцевостей, погрожуючи завоюванням цілого північного Ляосу, звідкіля комуністи могли б посуватись на південь. Водночас Суванна Фума вислав депешу до свого двоюрідного брата князя Суфановонґа, лідера ляоських комуністів, з закликом, щоб він припинив воєнні дії підлеглого йому війська. Президент Кеннеді відбув у справі Ляосу нараду Краєвої Ради Безпеки. Заступник державного секретаря Аверелл Гарриман, який був репрезентантом Америки на Женевській конференції в справі Ляосу, відлетів до Лондону і Парижу, щоб встановити спільну західню акцію в справі Ляосу.

ХРУЩОВ ЗНОВУ СКИДАЄ НА ЗАХІД ВСЮ ВИНУ ЗА НЕСПОКІЙ У СВІТІ

Москва. — Нікіта Хрущов знову використав нагоду для скинення всієї вини за нинішню ситуацію у світі, зокрема за невдачу затяжних переговорів про заборону ядрових експериментів, виключно на Захід. В близько півторагодинній розмові з директором великого італійського щоденника „Іль Джорно" з Міляно, Італьо Пієтра, Хрущов закинув З'єдиненим Державам, що вони свідомо не хочуть договору про припинення ядрових детонацій. Американці ніби — за твердженням Хрущова — погоджувались раніше на 2 до 4 щорічних міжнародно-контрольних інспекцій, але коли СССР погодився на 2-3 такі інспекції, то ЗДА зажадали 8-10, а тепер жадають 7. Хрущов твердить далі, що кожний край має нині „власні способи" — сейсмографічні апарати — для ствердження підозрілих вибухів та що Америці залежить не на інспекції підозрілих детонацій, а на встановлення, під покришкою інспекційних станиць, власної шпигунської сіті. Тому — заявив Хрущов — він передумує, чи не відкликати свою готовість щодо 2-3 щорічних міжнародних інспекцій. Водночас Хрущов лаявся проти замірів Америки створити з НАТО „аґресивну атомову потугу" та закидав Америці, що вона, висилаючи свої атомово-підводні човни з ракетами „Поляріс" до різних союзницьких портів, наражує ті країни на знищення їх Совєтами. З очевидною ціллю внесення недовір'я між ЗДА і їх союзників — Хрущов заатакував секретаря оборони ЗДА Роберта МекНамару, який ніби „цинічно" виправдував потребу атомової зброї в Канаді, щоб стягнути на Канаду совєтські атаки, відвертаючи їх від ЗДА. Хрущов наполягав, щоб встановити лад в Европі, бо „коли нема впорядкованої Европи, то нема порядку у світі", при чому тільки загально покликався на „кілька совєтських проєктів", як „розв'язати" справу Німеччини й Західнього Берліну. Конкретно він тепер не подав ніякого проєкту, але й ні на крок не відступив від раніших, неприйнятливих для Заходу вимог щодо перманентного поділу Німеччини в мирі „з двома Німеччинами" та щодо перетворення Західнього Берліну у „вільне місто". Хрущов прославляв Папу Івана XXIII за його останню Енцикліку, де доручалось мир і загальне роззброєння, але тут же підкреслював, що він і всі комуністи є безувірками та що „між ідеями не може бути ніякого співіснування". Хрущов запевняв, що совєтська політика є „політикою миру" та вимагав знову пакту неаґресії між НАТО і комуністичним блоком держав з т. зв. Варшавського пакту. Совєтсько-китайський спір він легковажив, що в розмовах між російськими і китайськими комуністами існуючі суперечки будуть вирівнані й прийде між отими „братерськими партіями" до повної згоди. У тому дуже довгому своєму останньому інтерв'ю — Хрущов не подав ні одної нової ідеї та ні одної нової зачіпної точки для покращання нинішніх міжнародних відносин.

През. Кеннеді відвідає в Західній Німеччині найменше 4 міста

Бонн. — През. Кеннеді прийняв суґестію, яку кол. західньо - німецький міністер закордонних справ, тепер лідер керівної Християнсько-демократичної партії в парляменті, Гайнріх фон Брентано, зробив під час недавніх відвідин в ЗДА, щоб він поширив плян відвідин в Німеччині в червні ц. р. Спершу проєктовано, що през. Кеннеді, після відвідин у Римі, буде один день в Бонні й один в Західньому Берліні. Тепер цей плян змінено так, що през. Кеннеді прибуде літаком 23 червня ц. р. до Дюссельдорфу, а відтіль автом перебуде двогодинну дорогу до Бонну. Перевівши там день, поїде до Франкфурту, де виголосить велику політичну промову, мабуть у соборі св. Павла, який для німців має значення символу німецької єдности. З Франкфурту Президент поїде до головної кватири американських військ в Німеччині, Гайдельберґу, а відтіль полетить до Західнього Берліну. Така подорож Президента буде таким чином маніфестацією американсько - німецької приязни і становитиме рівноважник до маніфестованої французьким президентом де Голем приязни Франції до Західньої Німеччини.

Пожежі в Ню Джерзі і Стетен Айленд знищили 350 домів

Ню Йорк. — При кінці тижня вибухнули пожежі чагарників в Ню Джерзі і на Стетен Айленді, Н. Й., які знищили 350 домів, а 350 акрів землі виглядають немов пожарище. Десятки відділів пожежної сторожі з Ню Йорку і Ню Джерзі з трудом гасили цю пожежу, бо довга посуха висушила чагарник, а сильний вітер, який доходив до 35 миль на годину, з надзвичайною швидкістю поширював пожежу. 4 особи згинули від пожежі, а доля трьох осіб була невідома в понеділок вранці, 22-го квітня. Поранених не було багато, бо великий відсоток згорілих домів, це літні катеджі. Посуха триває вздовж атлантійського узбережжя від Мейн до Вірджінії, і бюро погоди не передбачає сильнішого дощу в найближчих днях. Матеріяльні втрати оцінюють на десять мільйонів долярів.

Спогади д-ра Лонгина Цегельського темою Конференції Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу, 20-го квітня відбулася в Українському Інституті Америки в Ню Йорку конференція Українського Військово - Історичного Інституту НТШ для висвітлення історичних подій в Україні в рр. 1918-1919 у світлі споминів д-ра Лонгина Цегельського, що появилися окремою книжкою п. н. „Від леґенд до правди". Конференцію проводив директор Інституту, сотн. З. Стефанів, який насвітлив суб'єктивний підхід автора до тих подій та контроверзійні його погляди на ці справи, що були вже предметом рецензій в українській пресі. Першу доповідь виголосив адв. Я. Гриневич, який подав загальне тло споминів д-ра Цегельського та вказав на неточності в описі та оцінці подій тих років. Проф. М. Заклинський обговорив невірне насвітлення автором спогадів ролі та участи Українських Січових Стрільців, зокрема сотника Вітовського, в Листопадовому Зриві у Львові в 1918 р. Третій з черги прелеґент, проф. Б. Мартос, описав події на Великій Україні та вказав на легковажність та непоінформованість д-ра Цегельського у представленні ним часів Директорії, справи злуки земель і подробиць його побуту та місії на Великій Україні. З уваги на пізню пору продовження цієї Конференції, яка відбулася при виповненій по береги залі, відложено до наступного вечора, що відбудеться в суботу, 18-го травня. В програмі буде доповідь д-ра В. Вемка та дискусія, яка торкнеться всіх доповідей цієї ж Конференції.

Тіто запевняє Америку про невтральність Юґославії

Београд. — Юґославський президент Тіто прислав листа президентові Кеннеді, в якому запевняє його, що Юґославія була, є і буде невтральна, як „незалежна, соціялістична і з ніким непов'язана держава". Водночас Тіто мав дві довгі розмови на цю тему з американським амбасадором в Београді Джорджом Кеннаном, а юґославський амбасадор у Вашингтоні Велько Міцунович зголосився на розмову до державного секретаря Діна Раска. Вся ця метушня юґославських комуністів прийшла — за західніми коментарями — внаслідку неприємного висновку, до якого дійшли Тіто і його кумпани, що надзвичайна „сердечність" Хрущова, виявлювана у відношенні до Тіта і його прибічників, його обійми і цілунки під час останніх відвідин Тіта в СССР та східньоберлінського комуністичного збіговища, можуть породити на Заході логічний висновок, що Юґославія, щоб замиритись з Совєтами, пристала цілком до совєтського бльоку під командуванням Хрущова. Юґославії потрібна економічна допомога від ЗДА та взагалі добрі торговельні взаємини з Заходом і тому Тіто хоче послабити погане враження, що його на Заході викликали маніфестації юґославсько - совєтської приязни.

● До Гдині, великого польського порту, причалив велетенський американський вантажний корабель „Манґеттен" містоти 106,000 тонн. Він привіз 66,000 тон зерна, як американську допомогу Польщі. Це найбільший одноразовий вантаж зерна, що його будь-коли віз якийсь корабель.

„Тризуб" увійшов до півфіналу Сходу

Філядельфія, 21 квітня. — Футбольна дружина „Тризуба" здобула новий цінний успіх у змаганнях за Чашу ЗДА, перемагаючи 4:1 німецьку дружину „Готу" на Гюстон стадіоні в присутності 3,000 глядачів. Цією вигранною „Тризуб" увійшов до півфіналу гор за Чашу ЗДА, в якому зустрінеться з переможцем змагань репрезентантів стейтів Мишиґену, Огайо і Зах. Пенсилвенії. Репрезентантом Мишиґену є українська дружина „Черник" з Дітройту. „Тризуб", який здобув першість ЗДА в роках 1960 і 1961, віддалений від поновного чемпіонату тільки трьома зустрічами, які треба вирішити в свою користь. В минулонедільних змаганнях „Тризуб" здобув переконливу перемогу над сильним противником зі стейту Ню Джерзі. Ворота для „Тризуба" стріляли: Чижович 2, Ферейра і Ілай.

Юнаки „Чорноморської Січі" з Нюарку програли минулої неділі у Філядельфії футбольні змагання півфіналу Сходу за Чашу ЗДА юнаків. Господарі змагань юнаки філядельфійського „Лайтгавзу" перемогли „Чорноморську Січ" рахунком 2:1 і цим самим виелімінували наших юнаків від дальших гор.

УСК Ню Йорк розчарував минулої неділі своїх симпатиків несподіваною програною у зустрічі з С. К. Елизабет на грищі у Фаршерс Грові. Програною 1:3 УСК втратив дві цінні точки в мистецьких грах „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу. В теперішній час УСК займає четверте місце в показнику „Великої Десятки" і в числі втрачених точок віддалений від першуна на 5 точок.

Збірна Футболу ЗДА, в складі якої є два українські змагуни, Зенон Снилик і Мирон Красій, зазнали високої поразки 2:10 від сильної репрезентації Чіле у своїх перших змаганнях програми Пан-Американських Ігрищ в Сан Павльо.

На Свяченім в Бруклині закликають викінчити будову парохіяльної школи

Бруклин, Н. Й. — В неділю 21-го квітня Національний Дім в північному Бруклині влаштував Свячене для своїх членів і запрошених гостей. У Свяченому, яким проводив голова УНДому п. Степан Кінь, взяли участь коло 150 осіб. Промовляли обидва оо. Менцінський і Рейнарович та ветеран українських діячів в Бруклині п. Юліян Павчак, а також голови організацій: п-і М. Зарицька, п-і К. Баран, панове Бабський та Рибіцький. Промовці закликали парохіян церкви св. Духа докінчити будову парох. школи, щоб в найближчому шкільному році в ній могли вже навчатися наші діти. У мистецькій програмі брали участь члени СУМА, які співали, деклямували і танцювали. Підготовили їх п. Роман Петріна, Іван Овсак та Л. Рейнарович. Голова УНДому п. Ст. Кінь подякував всім за участь, а п. Юліян Павчак запрошував до прогулянки на Союзівку в дні 19 травня, де Владика Йосиф Шмондюк посвятить нову каплицю.

В Йорданії після демонстрацій — зміна уряду

Амман. — В минулу суботу в йорданській частині Єрусалиму вибухли демонстрації студентів і інших націоналістичних елементів, які вимагали приєднання Йорданії до федераційного зв'язку з Об'єднаною Арабською Республікою, до якої в минулому тижні приєднались Сирія і Ірак. Демонстранти несли прапор Об'єднаної Арабської Республіки, на які до його трьох зірок дочепили четверту — ніби - то Йорданії. Уряд викликав військо, яке швидко привернули спокій. Були вбиті й ранені, про число яких подано суперечні вістки. Демонстранти були узброєні. Уряд проголосив поліційну годину. В Йорданії була напружена ситуація від 1954 р., відколи Абдель Ґамаль Нассер став президентом Єгипту і своїми інтригами в сусідніх арабських державах старався підпорядкувати їх своїм панарабським впливам та амбіціям. В 1957 і 1958 рр. треба було військом присмирити спроби повстання прихильників Нассера в Йорданії. У зв'язку з цими демонстраціями — прем'єр Самір ель-Ріфай зголосив у парляменті внесок на вотум довір'я, однак 31 голосом проти 11 опозиція висловила йому недовір'я. Король Гуссейн іменував новий уряд, прем'єром якого став Шериф Гуссейн Ібн Нассер, який до 4 х місяців має перевести вибори. Парлямент розв'язано.

Папа прийняв батька Анни Франк

Рим. — Папа Іван XXIII прийняв в минулу п'ятницю на приватній авдієнції старого батька Анни Франк, Отто Франка, його другу дружину та її двоє італійських кревних. Всі вони — жиди. Анна Франк була молоденькою дівчиною, яка, скриваючись в Амстердамі перед нацистами, потайки писала свій щоденник. Нацисти все одно віднайшли криївку родини Франків і всіх вивезли до кацету, в якому Анна і вся її родина — за винятком старого батька, згинули. Коли той щоденник віднайшли голляндські приятелі Франків і оприлюднили друком — він став літературною сенсацією та водночас могутнім актом оскарження проти нацистських звірств, зокрема винищування жидів. Отто Франк приніс Папі в дарунку нове видання „Щоденника" Анни Франк. Папа висловив радість, що „квіти засіяні" дрібною рукою Анни Франк розцвили і причинились до кращого зрозуміння між людьми у світі.

В АМЕРИЦІ

● **Прибережна морська сторожа** коло Палм Біч на Флориді спостерегла, що два совєтські травлери, які мають електронічне влаштування, плавали по океані тоді, коли президент Кеннеді плавав на своїм відпочинковім яхті. Совєтські кораблі були на міжнародних водах і пливли в південному напрямку.

● **Бюро погоди** стверджує, що в районі Ню Йорку цього року в квітні випало надто мало дощу, і треба підливати травники та городи, щоб вони „жили". Цього року в першій половині квітня було тільки 0.09 цаля дощу, а звичайно в квітні падає дощу на 3.43 цаля. В 1874 році в квітні було 8.77 цаля дощу, а в 1881-му році — тільки 0.95 цаля.

● **Брат нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера** — Вінтроп Рокефеллер заявив, що він в 1964-му році підтримуватиме республіканського кандидата, незалежно від того, чи це буде його брат Нелсон чи сенатор Беррі Голдвотер. Вінтроп живе в стейті Аркенсо і казав, що той стейт може підтримати сен. Голдвотера, який є консерватистом, а південні стейти є консервативні.

● **Євангелицький проповідник Біллі Ґрегем** матиме окремий павільйон на Світовій виставці в 1964—1965 роках, який коштуватиме один мільйон долярів. В цьому павільйоні буде театральна заля для висвітлювання євангелицьких фільмів, каплиця та окремі залі для різних нарад.

● **З Вашингтону** повідомляють, що єдина Фінляндія досі сплачує свої воєнні борги Америці, і кожного року платить по дві рати, які виносять по 400 тисяч долярів. Це є борг із першої світової війни. 16 інших держав вже давно припинили сплачувати своє заборгування у ЗДА.

● **Департамент Торгівлі** звітує, що в березні цього року особисті прибутки американців збільшилися на 1,600,000,000 долярів в порівнянні з лютим ц.р., і становили 452,700,000,000 дол. в річному відношенні.

У СВІТІ

● **В Південному В'єтнамі** комуністичні партизани зробили більші за втрати війська державної армії за 40 миль на північ від столиці краю Сайґону. Однак засідка не вдалася настільки, що парашутисти поставили сильний спротив і перейшли в контратаку, так, що остаточно втрати комуністів були більші, за втрати війська. Однак комуністичним партизанам вдалося знову зранити одного американського старшину, капітана летунства, під час розвідчої місії.

● **За становище посадника** найбільшого у світі міста Токіо (кругло 10 мільйонів мешканців) борються два суперники: д-р Ріотаро Азума, лікар з консервативної Демократичної партії, і Катсу Сакамото, адвокат-політик, зближений до соціялістів. Азума — великий звеличник спорту і це його головна заслуга, що найближча Олімпіяда в 1964 році відбудеться в Токіо. Його противники поборюють його таким гаслом: „Азума менше спорт — рівнається нулі".

● **Совєтські цензори** припізнили на один місяць літературний журнал „Мір" у Москві, який друкує спомини колишнього шефа совєтської пропаґанди, Іллі Еренбурґа, який тепер попав в неласку за ніби-то потурання західнім літературним єресям. Еренбурґ має 72 роки і не хоче піддатися натискові совєтських цензорів. Остаточно ті цензори дозволили названому журналові продовжувати друкування споминів Еренбурґа.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Стейт чи чужа держава

У сторічному процесі за повне расове зрівняння в З'єдинених Державах сталась знову подія, яка драматизує цю все ще остаточно не розв'язану проблему. Державна Комісія для Громадянських Прав внесла формальну пропозицію, щоб Президент припинив доплив усіх державних фондів до стейту Міссіссіпі, як засіб кари і репресії за впертий спротив того стейту підкоритись конституційним приписам і судовим вирокам у справах расової рівности громадян. Коли б Президент пристав на цю пропозицію і знайшов у цій справі підтримку від Конгресу, то це був би перший в історії Америки випадок застосування федеральною владою такого репресійного заходу, що вдарив би стейт Міссіссіпі морально і матеріяльно, майже ізолюючи його від федеральної спільноти. Не дивниця, що така драстична пропозиція знайшла відразу голосний відгук у пресі.

Стейт Міссіссіпі на глибокому Півдні Америки, з територією в 47 716 кв. миль, належав завжди до найбільш консервативних і опірних, коли йде про включення його в З'єдинені Держави не тільки формально, але й фактично, духом, стейтовими законами, звичаями і щоденною життьовою практикою. Переживши французьку, англійську і еспанську окупації, Міссіссіпі приєднався до Унії щойно наприкінці 1817-го року, але вже в 1861-му році боровся по стороні Конфедерації і вернувся до Унії щойно в 1870-му році. На несповна 2 200 000 населення цей стейт має майже половину муринів, — 920 000. Як у країні бавовняних плянтацій, найдовше збереглися тут спогади про муринів як про невільничу робітну силу на найнижчому культурному рівні. По нинішній день найширше розхилені тут „ножиці" між спролетаризованою масою муринських бідняків і тонкою верствою великих білих багатіїв. У минулому році великого шуму в Америці й — на жаль — поза нею наробив активний спротив губернатора Росса Барнетта проти допущення першого студента-мурина, колишнього ветерана американської армії, Джеймса Мередіта до університету Міссіссіпі в місті Оксфорді. Під час 15-годинних заворушень з цього приводу дві особи вбито і 375 ранено. Названий губернатор по нинішній день перебуває під судом за спротив федеральній владі.

Ніхто з американських пресових коментаторів не бере під сумнів того факту, що стейт Міссіссіпі вносить у державне життя Америки нездоровий фермент і стягає на цілу державу погану славу, заперечуючи у себе вдома ті принципи громадянської свободи й рівности, що їх Америка проповідує в широкому світі. Але поважні сумніви викликала рекомендована метода репресій федерального Уряду супроти того стейту. Джеймс Рестон стверджує в „Ню Йорк Таймсі", що таку методу можна інколи стосувати у відношенні до чужинецької держави, яка користується американською грошовою та технічною допомогою і веде антиамериканську політику, — але не у відношенні до власного стейту. Він пригадує, що ЗДА проповідують у взаєминах з іншими країнами теорію „взаємозалежности", „партнерства" і стосує різні ступні допомоги — даруни, позики, господарську й технічну допомогу, Корпус Миру, Союз для Поступу. Зате — каже він — ні одної з тих програм не стосується супроти власного стейту, який цілком підходить під поняття недорозвиненої країни, відсталої ідеями та господарством.

Проєкт репресій супроти стейту Міссіссіпі напевне не перейде. Але добре, що він зрушив опінію і зактуалізував проблему. Вона буде розв'язана по лінії еволюції, хоч процес той іде таким повільним темпом, що хвилює людей доброї волі.

З множества одне

Не вперше і не востаннє стверджуються цю правду, що її пізнали люди вже в сивій давнині і що нині не тільки не втратила своєї вартости і сили, але, навпаки, стала одною з головних, якщо не найголовнішою передумовою самозбереження людських одиниць і спільнот. Увесь бо сучасний розвиток відбувається в цьому напрямку. Для самозбереження єднаються одиниці, менші й більші спільноти. Що більше, для самозбереження мусять тепер єднатися вже не тільки нації, але й цілі континенти. А в цьому єднанні головною проблемою є, щоб у ньому всі ті, що єднаються для спільних цілей, спільного самозбереження, могли також зберегти свою індивідуальність, свої питоменності і властивості, щоб у цьому єднанні для фізичного самозбереження вони могли забезпечити й свою духову окремішність.

Великий крок уперед в цьому відношенні зробила в останніх роках українська спільнота у вільному світі, зокрема українці в Америці й Канаді. Очевидно, що ідеального стану ніколи не можна досягнути, але при добрій волі всіх заінтересованих до нього можна поважно наблизитися.

Зовнішнім виразником цього нашого „з множества одне" можна вважати Український Конгресовий Комітет. На терені і форумі УККомітету зустрічаються, дискутують і співпрацюють всі наші угруповання, установи й організації, зберігаючи при цьому всі свої питоменності і властивості. Все ж таки це наше „з множества одне", що ми його досягнули в УККомітеті, має ще поважні щілини, зокрема, коли мова не тільки про репрезентацію, але й про дію на всіх секторах нашого суспільного життя.

УККомітет не є першим такого роду виразником в історії Американської України. Він мав своїх попередників у Народній Раді, короткий час у Федерації, опісля в Народному Комітеті і довший час в Об'єднанні. Одначе в тих часах наша спільнота, коли мова про її наставлення і поведінку, робила враження радше „множества з одного", як „одного з множества".

Великий, своєрідний перелім постав з цього погляду, зокрема, при поступовій зміні у відносинах між нашими суспільно-громадськими, братерсько - запомоговими союзами, що, разом із своїми пресовими органами та десятками тисяч свого членства і сотнями відділів у поодиноких громадах, становлять головну основу і опору для всього нашого життя.

Рішальне значення і вартість та вплив на такий розвиток має Український Народний Союз, сам наймаркантніший приклад такого „з множества одного". Немає бо в нашій спільноті будь-якої групи людей, щоб вони не були заступлені в Українському Народному Союзі, за винятком, очевидно, комуністичних зрадників. У цьому відношенні пригадується становище одного законодавця, якому приходилось заявитися в одній суперечній справі. Його відповідь була: частина моїх приятелів є за законом, а частина є проти нього; я завжди є із своїми приятелями. В подібній ситуації постійно перебуває й Український Народний Союз, бо всі наші суспільні суперечності і погляди мають своїх заступників в організаційних рямках УНСоюзу.

Ситуація не легка. Немає бо в одному суспільстві стільки правд, скільки є поглядів, але в демократичній системі, в якій вирішує більшість, їх можна зводити до спільного знаменника, і з цього виходить лише користь. В УНСоюзі, братерській організації, взаємна толерантність, респект і пошана становлять найкращу базу для такого „з множеста одного", що не може залишитися без впливу і наслідків також в нашому загально - громадському житті, в якому члени УНСоюзу виконують головну ролю.

ПРО КОЛГОСПНИКІВ ПРАВЕДНИХ І НЕПРАВЕДНИХ

Голосною подією в совєтській російській літературі останнього часу було опублікування в журналі „Новый Мир" оповідання А. Солженіцина „Матрьонин двір" — з життя сучасного колгоспу, в якому прожив автор два роки. Ще перед тим Солженіцин в тому ж журналі опублікував був свою повість „Один день Івана Денисовича" — про совєтський концтабір в часах Сталіна. Про цю повість згадував у своїй промові секретар ЦК КПСС Ільічов, що дозвіл на її публікацію дав сам Хрущов після того, як вона довгими місяцями пролежала в редакції „Нового Миру".

На теми колгоспного життя в 1961-62 роках появилося в совєтській літературі ще кілька більш-менш об'єктивно написаних оповідань і повістей. Зокрема, звернула на себе увагу надрукована в журналі „Нива" повість Федора Абрамова „В колгоспі Нове Життя", в якій автор - комуніст несамохіть розкриває всю облудність офіційних совєтських тверджень про „багате і заможне" життя колгоспників. В українській совєтській літературі, якій призначено місце підрядної, провінційної літератури, оповідань і повістей, подібних до „Матрьониного двору", на жаль, не появилось: „відлига" на Україні мала куди слабший характер, як в Росії.

Моторошне враження залишається в читача після прочитання „Матрьониного двору". Здається, жаден з письменників - емігрантів не спромігся ще змалювати такого понурого образу життя колгоспників. П'ятирічки, електрифікація, збудований соціялізм, „догонимо й перегонимо" — а в баби Матрьони у її закуреній, убогій халупі, вже за Хрущова, каганець і з їжі — бараболя, дрібненька, злегка помащена олією, на сніданок і на вечерю, в будень і в свято . . . У Баби Матрьони, що на ній, то й усього: обшарпана „ватянка", развалені шкарбани і хустина чи не з царських ще часів. Про вдову Матрьону, яка віддала колгоспові 30 кращих літ свого життя, автор пише, що „живе вона бідно; паливо, щоб трохи нагріти хату, мусить красти; сіно, щоб нагодувати свою єдину худобу-козу, також приходиться красти. Була в баби присадибна діляночка на 25 соток, на якій вона плекала картоплю, так і з тої ділянки голова колгоспу, „новий, недавно присланий з міста", десять соток відібрав, а лишив п'ятнадцять соток пісочку".

Так само, як баба Матрьона, животіють і інші колгоспники в томі селі — в добі атома і космічних польотів, в країні, яка хоче накинути свою політично - господарську систему всьому світові.

Як же гірше, як незмірно убогіше виглядає це животіння ожебрачених комуністичним експериментом людей, навіть супроти того селянського побуту, змальовуваного в творах українських і російських письменників - народників 70-их і 80-их років минулого століття. Бо ті селяни - бідняки мали бодай таку - сяку худобу, мали городи, свійську птицю . . .

Ось так з дозволу Хрущова просочилися в совєтську літературу краплі правди, про яку добре знали ми, еміґранти, з самого початку, про яку говорили й писали, — правди, яку довгими роками заперечували совєтські газети, називаючи нас брехунами, яку закривали „прогресисти", друкуючи в своїх продажних рептильках фіктивні листи колгоспників.

Але й тих малих крапель правди, виходить, було забагато для Хрущова та його кліки. Дійсних причин гострої зміни партійної політики в літературі ми ще не знаємо. Можливо, це — страх, що за малим неминуче мало б прийти вже не контрольоване велике і небезпечне. Можливо, що це — наслідок постійного тиску когось з-поміж „колективного керівництва" або „китайських товаришів", з Пейпінгу, які завжди противилися політиці десталінізації.

Тож тепер нагінка проти письменників і поетів, які повірили, що в Кремлі справді вирішили покінчити з культом особи, прибрала форм нової ждановщини. Щоправда, письменників - „бунтарів" ще не розстрілюють, як то бувало за Сталіна, покищо супроти них вживають „гуманних" заходів з часів царя Миколи 1-го: замикають у психіятричних лікарнях, а в кращому разі викидають з професійних спілок і тим самим закривають перед ними двері всіх редакцій.

В зорганізованій Хрущовим кампанії проти письменників, які „радо порпаються на смітниках", представляючи лише „темні сторони нашого побуту", звертає на себе увагу продиктована новою партійною лінією рецензія в московських „Ізвєстіях" (з 30-го березня ц. р.) на згаданий вище „Матрьонин двір" Солженіцина.

Причину бабиної біди виясняє рецензент „Ізвєстій" просто: живеться їй, мовляв, зле тому, що колгоспники в тому селі, де вона мешкає, до землі ставляться не по-господарськи, тікають з колгоспу і мандрують по містах та селах, „заробляючи величезні гроші". І тому всі навколо Матрьони — чужі, всі жорстокі й безсердечні, а вона — нещасна праведниця.

Скільки разів чули ми вже ці офіційні вияснення колгоспних злиднів. Чули їх у 1930 році, коли щойно організовувано колгоспи, чули в 1933 році, коли вмирали українські селяни, виморювані голодом, чули в 1938 році, коли переходили колгоспи чергову кризу, і чуємо тепер, в 1963 році, коли Совєтський Союз стоїть „на порозі комунізму" . . .

Про самого автора пише рецензент, що він „не знає, куди дивитися і що бачити", що „вибрав він таку точку зору, яка обмежила його кругозір отим селом і отим старим тином Матрьониного подвір'я. Якби поглянув він через цей тин — пише рецензент, — то за яких двадцять кілометрів побачив би колгосп „Большевик" і міг би показати нам праведників нового віку — людей, які надхненно перетворюють землю, утверджують нові комуністичні відносини в суспільному житті".

Двадцять кілометрів до совєтської показухи — дорога не близька. Отже, піддня треба було б іти, за порадою московського рецензента, від Матрьониного подвір'я, щоб дістатися до тої совєтської Аркадії, де ковбасами плоти городжені. Та напевно не вірить у ту Аркадію й сам рецензент московський. Нема її й за сто і за п'ятсот кілометрів від Матрьониного подвір'я.

Хрущов, який рішив закрити той вентиль у літературі, що його сам був відкрив ще так недавно, який вертає тепер до часів Сталіна — допускається в своїй газардовній грі щораз нових огріхів. Після 1953-го року, коли боровся він у Кремлі за владу, після всіх його невдалих реформ, не було, здається, його становище таким хитким, як тепер. Чи не готов він уже „тяжко захворіти", щоб прийшов на його місце інший „наймудріший", щоб на черговому партійному з'їзді розкривати злочини свого попередника?

В. С-ко

Степан Куропась

УНСоюз і „єретичні міркування"

Суперечності думок і поглядів в житті громади чи навіть всього людства є цілком природні. І навіть якби вони були непотрібні, то саме життя їх віднайде чи створить і зробить потрібними. Без них не було б поступу, реформ, а було б так, як казав Шевченко: „правда наша п'яна спить". До „єретичних міркувань" ніхто жалю не повинен мати, а, навпаки — народ повинен радіти, що є ще люди з відвагою, які не долучуються до хору панеґіристів і не вдаються до дитирамбів, замість слів щирої критики.

Зокрема перед конвенцією УККА „єретики" в одній шикагівській і в одній нюйоркській газетах причепилися до УНСоюзу і союзів взагалі, закидаючи їм диктатуру в УККА. Коли йде про УККА, то „єретичні міркування" — на мій погляд не цілком позбавлені своєї підстави. Деякі недомагання УККА має і траплялося, що порушував він свій власний статут, зокрема, коли мова про події в Шикаго. Але не нам тут про УККА писати, він має свою канцелярію і свій уряд.

„Єретичні міркування" мають застереження проти того, що забезпеченеві установи найкраще надаються до ведення УККА на тій підставі, що вони разпоряджають великим майном. А коли висунути вимогу, щоб частину з того майна, принаймні стільки, скільки деякі з них видають на одну свою конвенцію (дехто каже понад — $100 000), то „батьки народу" знаходять оправдання, що тому противиться закон. Отже — міркують „єретичні міркування" далі — або асекураційні установи поносять фінансові зобов'язання УККА, або нехай не висувають претенсій до проводу в УКК. Провід УККА повинні перебрати такі політичні орґанізації, як ООЧСУ, ОДВУ, ДОБРУС, ОУРДП та інші, які найкраще визнаються в політичній проблематиці, формують політичну думку і мають групову пресу. Таке багатство чисто політичних організацій, а асекураційні установи набули так легко права неподільно керувати політичними справами. От що закидають Союзам, а з тим і УНСоюзові!

Отже, треба відповісти. „Єретичні міркування" мали б вартість і можливість причинитися до поправи відносин тоді, коли б вони були оперті на знанні фактів, на студіях минувшини, на правді. Тоді вони осягнули б свою ціль, бо від критики ніхто не є звільнений.

А факти і правда такі: Асекураційні установи мають велике майно, але ніде й ніколи вони не твердили, що з цієї причини найкраще надаються до проводу в УККА. УНСоюз видав на свою останню конвенцію $130 000 не з каси чи майна, а з Конвенційного фонду, до якого кожний дорослий член платить 7¢ місячно. УНСоюз повинен скликати свою конвенцію щочотири роки, вибирати уряд і полагоджувати інші справи, зв'язані з асекураційним биз-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Євген Онацький

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ЕНРІКА ІНСАБАТА

З Риму надійшла сумна вістка: там на 78-му році життя відійшов у вічність 7-го березня великий приятель українського визвольного руху, визначний італійський політичний діяч і публіцист, автор численних статтей і брошур, написаних на підтримку і в обороні українських визвольних змагань, д-р Енріко Інсабато.

Надзвичайно діяльний, ініціятивний, енергійний, завжди оптимістично настроєний, д-р Енріко Інсабато був дуже милою й симпатичною людиною, що мала по всіх-усюдах добрих приятелів. Саме тому міг він чимало допомагати представникам в Італії Української Народної Республіки, а пізніше Організації Українських Націоналістів.

Він сам писав у передмові до книжки Р. Бондіолі „Україна — країна хліба" (Мілян, 1941), написаної при його мовчазній співпраці: „В рр. 1918-19 я перебував постійно у Франції та Швайцарії, щоб вистудіювати, з доручення Ексцеленції Орляндо, голови уряду, змагання балканських націй до незалежности . . . і мав при цьому нагоду зійтися й познайомитися з головними виразниками визвольних ідей Польщі, України, Литви, Ґрузії та інших не-російських народів російської імперії. Я тоді зрозумів велику вагу цих рухів не лише щодо осягнення цілей війни, яка тоді точилася, але й для майбутнього миру та повоєнного стану, і тому вирішив простудіювати ґрунтовно людей і речі, жадання й наставлення, течії й можливості. Реферуючи все це не тільки Ексцеленції Орляндо, але й нашим дипломатичним представникам у Парижі і в Берні, я намагався їх переконати, що Італія могла б багато скористати для свого господарства, праці й престижу із створення вільної й великої України, і що вся Европа, здійснюючи й підтримуючи відосередні тенденції не-російських народів, підбитих Росією, і доводячи тим її до її етнографічних меж шляхом створення ланцюга вільних націй від Балтійського моря до Каспія, не тільки поставила б тим бар'єру зростаючій загрозі панславізму — але й збудувала б міцний санітарний кордон большевицькій проказі, що вже тоді виявилася заразливою і смертельною для римської й християнської цивілізації . . ."

У 1919-му році прибуває до Риму Місія УНР для українських воєннополонених в Італії на чолі з О. Севрюком. Д-р Інсабато, з доручення цієї місії, вирушає знову до Парижу, де перебував тоді Орляндо, беручи участь в нарадах Світової Конференції Миру. В присутності визначних італійських дипломатів, членів італійської делеґації на Конференцію Миру, д-р Інсабато доповів Орляндові „про потреби України теперішньої й будучої" і запропонував організувати українських полонених в Італії і вислати їх в Україну для підсилення протибольшовицької української армії. В імені українського уряду він заповів, що кораблі, які привезуть тих полонених в Україну, повернуться, навантажені збіжжям і вугіллям, що їх тоді дуже потребувала Італія.

Але виникли труднощі: „в італійських таборах полонених нема українців, а є тільки галичани. Галичини ж домагається Польща . . ." Тоді д-р Інсабато запропонував перепитати галичан, чи хочуть вони воювати під прапорами Петлюри за українську батьківщину.

„І от, — писав Інсабато, — з перших 43 000 українських полонених, що їх було опитано, 40 000 заявили своє бажання стати збройно під прапори своєї Батьківщини — це факт зворушливий і багатозначний, що полонені, які вже воювали і бачили смерть, жадали знову повернутися до бою . . ."

Та події в Україні розгорнулися так нещасливо, що не стало часу, щоб належно зорганізувати тих полонених, і не було території, куди їх можна було б вислати. — „Большевизм охопив усю країну, роблячись небезпекою і кошмаром Европи. Коли б Петлюра одержав був допомогу, якої домагався, історія пішла б іншим шляхом, Україна не була б уярмлена, і большевизм не опанував би сьомої частини земної кулі, відібравши її від світового господарства і порушивши життя всього світу . . ."

15-го листопада 1924-го року д-р Інсабато, бувши вже депутатом, підніс українську справу в італійському парляменті. „. . . Я гадаю, — говорив він, — що було б добре, коли б наш уряд розглянув можливість утворення вільної України, що розіб'є і знищить можливість панславізму (під яким д-р Інсабато розумів московський імперіялізм — Є. О.), в якій би формі він не представлявся . . ."

Коли виник оунівський рух, д-р Інсабато став його щирим прихильником і робив усе можливе, щоб здобувати йому симпатії й прихильність в італійських урядових колах. Він часто зустрічався із сл. п. полковником Коновальцем, бував у його домі в Римі і час від часу містив дуже гарні статті про український визвольний рух в італійській пресі, а зокрема у впливовому „Іль Кор'єре Дипльоматіко Консоляре".

Коли мені довелося повідомити його про трагічну смерть полковника Є. Коновальця, він схопився за голову і не хотів вірити можливості такого нещастя. 31-го травня 1938-го року в „Іль Кор'єре Дипльоматіко е Консоляре" з'явилася його довга стаття присвячена пам'яті Голови Проводу Українських Націоналістів, в якій він писав:

„Злочинна рука піднеслася на нього з наказу зловіщих червоних сатрапів московського Кремлю, які не хочуть, щоб Україна віднайшла свою свободу, і повторюють цинічні слова Петра І і Катерини II: „Український нарід дуже розумний, але це нам не на користь", і, „щоб його обмосковити, треба мати вовчі зуби й лисячу хитрість" . . . Автор цих рядків, — писав далі д-р Інсабато, — відчував велику й щиру приязнь до полковника Коновальця, знав його аспірації, знав його думки, був прийнятий в його господі. Євген Коновалець був патріот, політичний діяч, вояк. Він знав тільки жертвенність і обов'язок. Він не шукав дешевої і легкої популярности по зборщих політикантів. Він був провідником, бо заслуговував ним бути, бо мав темперамент, мав привабливість, реалістичне розуміння речей, світлу бадьорість, мужню сміливість і завзяття справжнього провідника. Він любив понад усе свою Батьківщину, шляхетну й нещасну Україну . . ."

Але любив її, ніколи її не бачивши, і д-р Інсабато, що й після смерти полк. Є. Коновальця намагався допомагати українському визвольному рухові і його окремим визначним діячам. Провід Українських Націоналістів (Пун) відповідно оцінював заслуги д-ра Е. Інсабата і, довідавшись про його смерть, склав Родині Покійного вислови глибокого співчуття. Український Визвольний Рух утратив великого приятеля. Хай пам'ять про Нього довго живе між нами!

ДЕ ҐОЛЬ ПРО ПОЛІТИКУ ФРАНЦІЇ У СОЮЗІ З ЗДА

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль виголосив в п'ятницю 19 квітня ц.р. велику промову до народу через радіо-телевізійну сітку, виступивши прилюдно вперше від історичної пресової конференції з 14 січня ц.р., коли-то він заперечив прийняття Британії до Европейської Економічної Спільноти. У п'ятницевому виступі де Ґоль кількакратно повторив конечність, щоб Франція була „сама собі паном", але водночас підкреслив, що „американці є добрими союзниками і такими ми є також" та що Америка має наймогутнішу ядрову зброю, якою вона воюватиме Совєти, щоб Европа не дісталась в їх руки „живою ані мертвою". Де Ґоль широко мотивував конечність, щоб Франція була „сильна і сама собою" та щоб не цуралась принести в жертву важкі труди, щоб осягнути збройну, економічну і політичну силу. Де Ґоль запевняв, що незалежна атомова зброя буде служити мировим цілям, як засіб для відстрашення Совєтського Союзу від агресії проти Заходу та що атомова зброя може пригодитися також для оборони Америки.

ЮСТ, ЛЧ.

НАШІ ПЕРШІ ДЖЕМБОРІ

(3)

Час від часу приїздила до нас перевірча комісія крайового скавтського проводу на Закарпатті, до якого належав і наш Пласт. Тоді, як член цього проводу, відвідував нас також Юліян Ревай, пізніший прем'єр Карпатської України. Ми всі мали до нього велике довір'я, але, наскільки пригадую, він „нічого не знав" про нас, двох „лівих" учасників. Але поза тим в демократичній Чехо-Словаччині не було звичаю слідкувати й підозрівати людей, і в таборі ніхто нас багато не розпитував. Було весело, і ми придбали собі багато приятелів.

Але клопіт не спить. Недалеко від нашого табору був табір для дівчат, що мали їхати на Джемборі як гості. При ватрах і у вільних хвилинах нав'язували ми з ними товариські гутірки. Але якось довідались щось про нас цікаві дівчата, а від них довідалася їхня командантка пані У. Була вона старша й мила пані, але дуже „урядова" й перестрашена.

І ось саме напередодні виїзду до Ґеделе вчинила пані У. бучу. Ми чули, як говорила вона поденервовано про „двох з того боку", що хочуть зайцем пробратися на Джемборі; скандал, небезпека і т.д. Сама ходила по таборі й шукала. Ясно, що нас не знайшла. Ми тільки переморгнулися з Громом і зникли в лісі. Її заспокоїли, що ми роздумались і рішили не їхати. Та вона не дуже тому вірила.

Поїзд мав відходити зі Сваляви ранком. До схід сонця довгим шнурком ішли пластуни до стації, а поруч нишком-тишком прокрадались і ми з Іваном. Бо пані У. і її штаб не вірили нікому і добре пильнували. Але заки дійшла вона до стації, щоб строгим оком оглянути кожного, хто входив до вагона, ми вже лежали там під лавкою.

Тепер вже не було таємниці для пластової братії. Наскільки собі пригадую, навіть син пані У., милий, високий юнак, був у конспірації і „нічого не знав і не бачив". На нас накидали ще й дощок, що їх пластуни везли на будову стінок для шатер. З-під них, придушені, чули ми, як пані У. проводила останню перевірку вагонів. Так пролежали з годину, але не нудились. Пластуни на лавках вже заспівали, а ми з-під лавок їм підтягали. Потім почали „шибувати" наші вагони сюди й туди, почепили їх до поїзду, і нарешті були ми в дорозі на Мадярщину. Пані У. вже більше не бачили, здається залишилася в Сваляві. Щойно тоді вилізли ми тріюмфально з наших скриток.

На мадярському кордоні контроля пройшла гладко, бож були ми вписані як слід у збірний пашпорт, хоч і на позичені прізвища.

І так заїхали ми до Ґеделе, королівського парку біля Будапешту, де стояло пластове місто. Новий світ відкрився перед нами. Широкий був це світ усіх націй, рас і кольорів шкіри, що зійшлися об'єднані спільною візією кращого завтра, до якого всі мандрували, хоч окремими шляхами. Був це світ дружнього співжиття, взаємного пізнання, взаємного обміну радощами і турботами. Особливо ми, з Галицької волости, вдома придушувані політичним поневоленням, сильно відчували близькість цього широкого, вільного світу. І мали ми багато розказувати. Кожну вільну хвилину між спільними парадами, виступами та офіційними програмами використовували ми на розмови з хлопцями, нав'язували знайомства, обмінювалися пам'ятками.

Проминув час Джемборі, як в гарному сні. Знов були ми в поїзді, переїхали щасливо мадярсько-чеський кордон, і там розпрощався я з моїми друзями — закарпатськими пластунами. Далі, мандрував сам. На верху Кукула в пасмі Говерлі мав умовлену зустріч з приятелями, що вакаціонували в Ворохті, між ними й з моєю „майбутньою". Знову нишком-тишком підходив я до кордону, хоч з чеської сторони було це значно легше.

Вже був я на хребті, що ділив нашу землю між двома державами. Направо знімалась вгору могутня Говерля, стара знайома з літніх і зимових відвідин; наліво підносився гострий шпиль Кукула, де ждали мене друзі. А прямо на північ розтягнулась переді мною мальовнича гуцульська долина Прута і дорога додому. Я був щасливий, що успішно виконав доручення і пережив велику пригоду. Але десь глибоко в душі налягала туга за тим вільним світом молоді, що, хоч на коротко, був для мене дійсністю.

(Кінець)

УНСОЮЗ І „ЄРЕТИЧНІ МІРКУВАННЯ"

(Закінчення із стор. 3-ої)

несом. На це створено Конвенційний Фонд; члени його склали для себе на те, щоб союзовий парлямент мав гроші на покриття коштів подорожі делегатів. Дати ті гроші на щось інше, було б не лише незаконно, але й недемократично, бо в тому власне й сила УНСоюзу, що кожних чотири роки делегати його сходяться і радять для його добра. Як же ж можна делегатам відмовляти статутового права і забирати ними зложені гроші на таку, а не іншу ціль?

УНСоюз поносить фінансові зобов'язання УККА, бо його члени є найкращими платниками Народного Фронту.

Що політичні організації, а не Союзи повинні вести політику, не є єресею. Я певний, що УНСоюз дуже радо віддав би політику політикам і зрезиґнував би з проводу в УККА. Але чи — як кажуть „єретичні міркування" — те багатство політичних організацій не зліквідувало б УККА протягом шістьох місяців? А так уже в історії УККА було. Вийшли з УККА Союзи, і довгі роки не було УККА, бо політичні угрупування не всилі були його вдержати. Щойно з поворотом Союзів УККА воскрес.

Отже, не для слави, а для справи сидять міцно в УККА Союзи. Чи теперішні політичні організації вдержали б УККА при житті? Не мають вони тої преси, про яку мова в „єретечних міркуваннях". Крім кількох журналів, що клигають, зле з фінансами і в їх газетах.

УНСоюз сидить в УККА і тому, що мусить, і тому, що йому дорога справа. Були спроби відгородитися від політики взагалі. Був час, коли УНСоюз відділив від себе „Свободу" і створив окрему видавничу спілку, щоб не нести відповідальности за політичні потягнення газети, щоб „Свобода" мала більше свободи. Було це за предсідництва сл. п. Миколи Мурашка, який все мав страх, що редактори в „Свободі" сваряться і полемізують, а УНСоюз платить за процеси і образи гонору. Так було, зрештою, недавно за нової уже еміґрації, коли то УНСоюз виграв два процеси, але кошти обох процесів треба було покрити, бо хто мав покрити? Але розлука із „Свободою" довго не тривала і знову настала симбіоза.

Якщо політичні організації такі сильні, як їх описують „єретичні міркування" і якщо „анахронічне" домінування Союзів на суспільному форумі української громади в ЗДА обнижує не тільки суспільно - політичний, але й взагалі культурний наш рівень, то „єретикам" в Америці нічого не станеться. Нема тепер костирів, нікого живцем не палять. Хай скличуть, за допомогою своїх газет, нараду політичних організацій й зроблять безкровний переворот. Хай зажадають зміни. Я певний, що союзи радо відступлять політику — політикам. Звичайно, це може статися на черговому конґресі УККА, щоб заховати законність зміни і вибору нових керівних органів. УНСоюз не є диктатором в УККА, і таку зміну, якщо вона буде належно підготована, повітав би, бо займає він чільні позиції в УККА, як уже сказане, не для слави.

В історії Американської України завжди було так, що без Союзів не обходилося. Селянський страйк в Галичині, вбивство Потоцького, світова війна, українська війна, Мирова Конференція, ЗУАДК, поміч новоприбулим і т. д. — все це вимагало присутности, ради і грошей УНСоюзу. Хоч були різні політичні організації в Америці, одні пропадали, інші народжувались, вони, хоч і політичні, не могли чомусь з політикою справитися. В краю інше діло, там маси народу скупченого разом, там партії з усіми прероґативами, з посольськими мандатами і т. п. А тут кольосальні простори, брак робітників на народному фронті. Тому Союзи хоч-не-хоч мусіли рятувати справу, і не то що легко здобули право володіти неподільно акцією політичних справ, але їм те право політичні організації силою запхали.

Якщо це є сьогодні кричучий анахронізм — як кажуть „єретичні міркування" то нема нічого кращого, як приготовляти зміну, яку Союзи радо привітають.

Успішні Річні Збори Окружного Комітету Відділів УНС в Дітройті

16 березня відбулися в У. Н. Домі (Союзових відділів) в місті Дітройті Річні Збори Окружного Комітету відділів УНСоюзу мишиґенського стейту та Віндзору й околиці в присутності 30 представників, що репрезентували відділи: 20, 75, 94, 146, 174, 183, 292, 341, 504 і 506. З невідомих причин не вислали своєї репрезентації такі відділи: 71, 165, 167, 235, 302, 303 і 309.

Збори відкрив голова п. В. Терлецький та попросив присутніх представників повітати члена Головної Екзекутиви УНСоюзу, що ним і був 1-ий містопредсідник п. інж. Степан Куропась. Довготривалими оплесками привітали присутні побажаного між собою гостя, який подякував їм від імени Екзекутиви за щирий привіт і пошану.

Програму Зборів прийнято без змін. На внесок Я. Базюка й Т. Грицая вибрано одноголосно Президію для переведення Зборів: д-р Д. Квітковський — предсідник, О. Кушик — заступник і С. Падучак - Крупка секретар. Відчитав протокол з минулих зборів д-р А. Слюсарчук, протокол прийнято без змін одноголосно.

Перший звітував голова В. Терлецький, який сказав, що він, як голова О. К. не міг зробити такої праці, як повинен був зробити тому, що не було з ким працювати, але є тепер добра надія, що Союзову працю в нашому стейті буде можна повести краще тому, бо маємо до розпорядимости доброго організатора, який за короткий час свойого діяння серед нас доказав, що можна дуже багато зробити, якщо ми всі, спільними нашими силами, будемо йому допомагати.

Секретар А. Триш сказав, що все робив, що доручив був йому зробити голова, тобто повідомляв членів про засідання і збори, заступав О. Комітет на імпрезах СУМА, а в останніх часах співпрацював також із орг. Вол. Гіряком, присднуючи нових членів до свого відділу. Касовий звіт здав п. Б. Верещинський. Після їх звітів відбулась дискусія над справою архіву дітройтських відділів, яка ще й досі не є якслід полагоджена. На внесок Я. Базюка дискусію закрито й попрошено п. В. Дідика, голову К. К. до звіту, який зробив внесок на вділення абсолюторії вступаючій Управі О. Комітету. Його внесок скріпив п. В. Крушельницький, і звіт був прийнятий одноголосно.

Перед вибором Окружного Комітету попросив предсідник до слова організатора Вол. Гірняка, який відчитав звіт із своєї квартальної діяльности, що має стати добрим початком майбутніх дій усіх Союзових відділів на цьому терені, а відтак звернувся до присутніх членів на зборах із такими словами: Добрі були початки, але були вони трудні до виконання лиш тому, що не мали ми змоги виготовити такого пляну нашої праці. Саме й тому на тих наших Річних Зборах О. Комітету, найважнішою точкою наших спільних нарад, повинно й бути зосередження всіх наших думок над плянами розбудови всіх 18 відділів УНСоюзу в цій Окрузі, що належить до Миш. стейту. На вас, відділових урядників, лежатиме відвічальність, чи накреслений наш збірний плян буде виконаний у 70-ту річницю Союзового органу „Свободи", чи буде він перевиконаний! Прошу вас пам'ятати про це і тоді, як будете вибирати Окружний Комітет, бо від цього багато буде залежати.

Прийшов я до вас допомогти вам розбудувати ряди ваших відділів новими членами та помогти моїм довголітнім досвідом і знанням навчити нові кадри працівників: організаторів, секретарів і майбутніх урядників, які в слушний час зможуть заступити мене й вас.

На закінчення хай буде мені вільно сказати ще й те, що за цей мій короткий час, знайшов я серед вас багато людей доброї волі й приятелів моїх та УНСоюзу. З ними і зробив я добрий початок та вірю, що не тільки їх задержу вірними й добрими приятелями, але знайду серед усіх вас багато більше подібних їм для доброї праці й великого розвитку всіх ваших відділів! Знайду тому, бо, приймаючи на себе цей великий обов'язок від Екзекутиви УНСоюзу, я не мав, не маю і не буду мати інших думок у моїй праці з вами, як намітив її разом із Екзекутивою, а саме: в братній Союзовій праці працювати разом із вами всіма для постійної розбудови великого Батька Союзу та його нових провідних кадрів: організаторів, секретарів і других урядників, які працюватимуть для добра свойого народу нашого і поневоленої України!

Звіт і слово організатора присутні прийняли довготривалими оплесками, а відтак предсідник відкрив номінацію на вибір членів до О. Комітету. На внесок О. Червака й Т. Грицая вибрано одноголосно такий склад Окружного Комітету: Волод. Дідик — голова, Петро Мудрий — 1-ий містоголова, Ярос. Базюк — 2-ий містоголова, Андрій Триш — секретар, Богдан Верещинський — касир. Члени Управи: О. Тяжкий, П. Залуга, С. Пад-Крупка, Е. Барна, А. Масний, Д. Кошильовський, д-р Н. Слюсарчук, В. Терлецький. До Кон. Комісії: д-р Денис Квітковський, А. Кушик і Т. Грицай.

Після вибору О. Комітету, попросив предсідник до слова інж. С. Куропася, який по переданні привіту для всіх присутніх від Головної Екзекутиви подав до відома, що Дітройт, який довший час не проявляв діяльности в приєднуванні членів до Союзових відділів, став тепер на передовому місці про що й свідчить присутність добре зарепрезентованих відділів на тих Річних Зборах, бо з Канади маємо аж 8 представників, не включаючи організатора. Він бачить і пророкує, що вибраний О. Комітет із своїм таким активним організатором, а також і відділовими урядниками, стане приміром для всіх стейтів ЗДА і провінцій Канади!

Згадав про завдання О. Комітету та його праці серед громадянства, як чільних і передових людей у збірних громадських акціях. Пояснив значення Союзового органу „Свободи" та її 70-річчя й просив від Екзекутиви відзначити відповідною імпрезою цей заслужений Ювілей. На закінчення своєї півгодинної промови апелював до всіх урядників підшукати серед свойого членства відповідних кандидатів на Курс організаторів - секретарів, що відбудеться в початках місяця червня на Союзівці. Під рясні оплески закінчив п. С. Куропась свою промову словами: „в згоді й по братньому працюйте всі для розбудови Батька Союзу, який приносить добро для всіх своїх членів і народу нашого своїми капітальними вкладами у видання таких книг, які напевно допоможуть відкрити світові очі й тим самим скоротять шлях визвольних змагань у боротьбі за волю України!" . . .

Точки: справу організування місцевих організаторсько-секретарських Курсів і розподіл квоти приєднування нових членів поміж усі відділи, на пропозицію організатора, передано О. Комітетові до вирішення на черговому свойому засіданню.

Після цього забрав слово п. І. Панчак у справі Катедри Українознавства й подав користь з неї для нашого суспільства. Апелював до всіх, щоб спільними силами допомогли це виконати.

Новообраний голова п. В. Дідик подякував за вибір, згадав про напрямні та просив усіх допомогти О. Комітетові виконати своє завдання тоді, як він буде до членства апелювати за поміччю і закрив Річні Збори.

С. Т. К., секретар зборів.

Школа Українознавства Т-ва Рідна Школа у Дітройті-Схід — Тарасові Шевченкові

Свято в честь Шевченка влаштували учні Школи українознавства Т-ва „Рідна Школа" 17-го березня в залі Українського Осередку при вул. Карпентер. Програма була підготована так, щоб усі діти могли її зрозуміти. Перша її частина була підготована для молодших кляс, друга для найстарших. Цим разом поставлено основний наголос на живе слово; при його помочі виконано майже всю програму вечора.

Програму започатковано відспіванням всіми учнями „Заповіту". Учні 6-ої та 7-ої кляс продеклямували „До Основ'яненка". Цю частину програми підготовили учительки О. Михайлович і М. Олесницька. Реферат про Дитинство Шевченка відчитала уч. 10-ої кляси М. Кравс. Її розповідь полонила увагу всіх приявних.

Вшановуючи пам'ять Шевченка, підкреслює Школа Українознавства, що-разу інші моменти з життя й творчости поета. Цього року була складена програма на тему „Листи з неволі".

У цій сценічній картині виступили в ролі Шевченка Р. Тарнавський, а в ролі Дум — Л. Захарків, О. Сенюк, М. Миколенко, О. Ворик та Л. Крайнц.

Картину „Вибір гетьмана" виконали Березовський, Л. Біла, Б. Кушнір, Р. Савчук, І. Шустов та А. Шустов.

Монтаж „Листи з неволі" уклала учителька Н. Розмай-Веретенченко, підготовляла — С. Березовська.

Обі пані, і автор монтажу, й поставник поклали багато праці у підготову та виконання інсценізації.

Освітлення та звукове оформлення виконав Я. Петращук, сценічне оформлення — Я. Козак.

Організатори і виконавці „Листів з неволі".

Свято закінчено молитвою „Боже, вислухай благання".

Заля, де відбувалося свято, була заповнена шкільною молоддю та громадянством. Своєю приявністю громадянство підкреслило важливу ролю Школи Українознавства на відтинку національного виховання та навчання предметів українознавства нашої молоді.

О. С.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 2-го квітня 1963 р. в м. Підгайцях на Україні, помер по короткій але тяжкій недузі наш Дорогий

БРАТ і ВУЙКО

ОСИП МУШКЕВИЧ

Полишив в смутку численну родину в краю. Похорон відбувся 4-го квітня 1963 р. в Підгайцях.

Горем прибита:

МАРІЯ КУЗЬМЕНКО — сестра з родиною

Ласкаво повідомляємо, що:
Шлюб нашої Доні
ЛІДИ ЯМНЯК
з
ІВАНОМ БАЛЮРОЮ
відбудеться в дні 28-го квітня 1963 р. о год. 12.30 в Катедральному Соборі Пресвятої Тройці в Брукліні при So. 5th Street (За Вілліямсбурґ мостом на ліво).

Оксана й Петро Ямняк
та
Тетяна Балюра й Микола

Прагрецька культура на Креті і суміжних островах

З рамени Історично-філософічної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА відбулася в грудні 1962 р. Наукова Конференція, на якій проф. Мирон Заклинський, що провів два роки на студіях в Греції, виголосив доповідь на повищу тему. На вступі проф. Заклинський дав загальний огляд розвитку мікойсько-мікейської культури, що своїми початками сягає ще 3-го тисячеліття перед Христом. У цій першій добі розвою мікойської культури прийшли на Крету поселенці з малої Азії та Єгипту і вони принесли там. мешканцям уміння обрібки металів та гончарство. Та місцеве населення, що опісля злилося з новими поселенцями в одну суцільну націю, не наслідувало наслiпо чужинецьких виробів, а перетворювало їх на свій оригінальний лад. І ця доба, 3,000 - 2,200 рр. до Хр. є замітна високим рівнем керамічних виробів та виробів з металу, які своїм виконанням перевищували навіть єгипетські вироби.

Наслідком якоїсь катастрофи, правдоподібно землетрусу, тодішні замки і оселі Крети лягли в руїнах. Та їх відбудовано наново і з тієї пори датується друга доба кретської історії культури, 2,200 - 1,600 рр. перед Хр. Столицею кретського володаря було місто Кнассос, та ані воно ані інші міста Крети не мали оборонних мурів чи споруд, бо їх хоронила численна фльота володаря. В цій добі еґейська культура дійшла до великого розквіту. Кретські вази, чаші, металеві вироби і т. п. розвозили торговельні кораблі до Малої Азії, Єгипту, до інших еґейських островів, до Греції, Сирії, Кипру, Сицилії та Еспанії. Також і архітектура та малярство досягли тут високого рівня, як це бачимо в палатах у Файстос, Малії, Ая Тріяда і в самому Кноссос.

Руїни в Кноссос розкопував та їх досліджував, починаючи від 1900 р., англійський археолог Івенс, який відкрив цінні фрески на стінах королівських кімнат, що зображували збірні сцени, процесії, грища, бенкети та різні тварини. В королівській палаті мешкали також урядовці володаря, а в підземеллях находились склади збіжжя та оливи, якими мешканці платили, частинно, свої податки. Треба також відмітити, що каналізація палати стояла на дуже високому рівні.

Знайдені в руїнах глиняні таблички, записані незнаним письмом, що його досі не вдалося відчитати. Зате таблички з пізніших часів вже писані старогрецькою мовою. Та це тільки господарські рахунки; історичних записок там не знайдено.

Головним божеством на Креті була молода богиня — Мати всього живого. Вона держала два вужі в руках, а на голові мала сову, — це були символи її влади на землі, на небі і під землею. Головними релігійними символами у місцях культу, були роги бика та обосічна сокира. Роги бика були розміщені по боках, а між ними була поставлена доземо обосічна сокира, яка творила середнє рам'я тризуба. Це навело прелеґента на розв'язку питання, звідки в сусідній Греції взявся тризуб Посейдона: греки прийняли його від мешканців Крети, а наші князі, перейняли його від греків. В археологічному музею в Гераклейоні знаходяться численні тризуби на домовинах і посудинах.

Також в руїнах інших палат в таких містах, як Файстос, Ая Тріяда, Малія відкопано численні вартісні предмети, що є свідками високого рівня тодішньої кретської культури. Вона мала великий вплив на культуру Киклядів (Мільос) та на східне побережжя Пелопонезу (Тиринс, Мікени). Коло 1,400 р. до Хр. нищівний напад на Крету положив кінець цій добі високого культурного і господарського розвитку Крети.

Осідком тепер. адміністрації Крети є містоКаня, з середновічними, венецькими, а також турецькими будівлями, мошеями і мінаретами, та могилою Венізельоса. Щоб дістатися до південної частини острова, треба переїхати високий гірський масив. По дорозі автобус зупиняється в селі Сфакія, славнім з протитурецьких повстань. Воно положене на скалистому, пустинному узбіччі. В селі є гімназія та пам'ятник селянам, що їх розстріляли німці у другій світовій війні. Місто Ретімнон має невеликий музей з багатими еґейськими, візантійськими і грецькими експонатами

Гераклейон — це найбільше місто Крети (51 тис. мешканців). Його археологічний музей є другим важливим музеєм в цілій Греції, з великим багатством кераміки, предметів домашнього вжитку, урн, домовин і ін. Другий, історично-етнографічний музей в Гераклейоні має численні пам'ятки з часів протитурецьких повстань. На півдні острова лежить село Ґортина, що колись була столицею Крети за римського панування. Воно має численні руїни святинь, пам'ятників, театрів і ін. В місцевому музею є вартісні статуї, саркофаґи, таблиці та стовпи з грецькими і латинськими написами.

Королівську палату в Кноссос відкопав та частинно відбудував, як це вже вище згадано, англійський археолог Артур Івенс (1851 - 1941). На стінах відбудованих кімнат відтворено оригінальні фрески на підставі відкопаних фраґментів.

Ця палата положена на краю широкої урожайної долини, покритої виноградниками та помаранчовими і оливковими садами. В руїнах цієї палати знайдено прегарно розмальовану посуду та високі урни, призначені для переховування харчів. Всі колони і підпори кретських палат були роблені з дерева. Під вагою тисячеліт вони розсипалися в порох і при розкопах заступають їх негайно цементовими стовпами. Цементом заливають теж усі щілини в стінах та долівці.

Ця цікава доповідь була ілюстрована численними кольоровими світлинами, що їх прелеґент привіз із своєї студійної подорожі по Креті та суміжних островах.

Конференцією проводив проф. д-р Василь Ленцик.

А. Б.

Зі спорту

„Тризуб" — УСК Ню Йорк 1 : 1 (0 : 0)

Філядельфія, 14 квітня. — Багато симпатиків футболу, в тому значне число з Ню Йорку і околиць, прибули у Великодну неділю на змагання двох найкращих українських дружин поза рідним краєм. До цих змагань виступили обидві дружини в своїх найсильніших постійних складах. УСК Ню Йорк: Петерсон, Картлі, Бредлі, Картері, Цап, Керні, Мулвой, Пирдон, Сметгорст, Клідонас, Крук, Ховайло, Коновський, Кіндратів і В. Шмотолоха. „Тризуб": Варварюк, Бородяк, Рач, Кравець, Ферейра II, Ілай, Нога, Манджіні, Ферейра I, Чижович, Скат, Свіч, Яковина, Татоян, Зоф.

Три перші хвилини пішли на взаємне пізнання дружин. В четвертій занотовано грізну ситуацію під ворітьми УСК-у, а хвилину пізніше таку ж у „Тризуба". Далі в 10 і 15 хвилинах Ферейра віддав два небезпечні стріли, які розминулися з воротами. В 20-ій хвилині Варварюк зловив перший стріл. Добрі дефензивні лінії обидвох клюбів підказували вислід „внічию". Тимчасом постійне постачання м'ячами Ілая принесло успіх: Ферейра I об'їхав трьох противників, виставив Чижикові, а цей стрілом з повітря примусив Петерсона витягнути м'яч зі сітки (65 хв.). Дальших 20 хвилин держали глядачів у напруженні аж до вирівнюючих воріт з близького стрілу Клідонаса. Найкращим змагуном УСК-у виявився Петерсон, який імпонував доброю уставкою і рефлексом. Добрими змагунами виявилися українські змагуни УСК-у і їм треба, на мою думку, дати змогу грати постійно, а не бути „лавниками". Побачивши українських змагунів цих двох наших клюбів, можна ствердити, що є з кого робити чисто українську одинадцятку. З цього повинні зробити конкретні висновки проводи обидвох клюбів.

Найкращим змагуном на грищі був Ілай, який блискучою офензивною і дефензивною грою повністю оправдував своє ім'я кількакратного репрезентанта ЗДА. Нога повинен обов'язково помінятися місцями з Манджіні. Найслабшим місцем „Тризуба" було ліве крило.

Дві дружини показалися рівнорядними противниками, що віддзеркалились у самому висліді. Ці змагання на високому поземі були для „Тризуба" доброю підготовкою до зустрічі його з „Готою" в змаганнях за Чашу ЗДА. На підставі цих змагань — практичної лекції тренер Глісович мав нагоду приготовити свою дружину до важкої зустрічі.

Чаша Українського Народного Союзу, уфундована на ці змагання, залишилася без власника до вирішення відплатних змагань цих двох дружин, які мають відбутися в Ню Йорку.

Яр. К - ий

● **В Західній Австралії** американці будують коштом 148 мільйонів долярів могутню радіостацію з вежею на 1.300 стіп високою, з обслугою і сторожею на 450 осіб. Ця радіостація буде під віданням американської морської фльоти і тому австралійські комуністи й пацифісти зняли крик, що вона призначена для обслуги атомово-підводної фльоти на водах Океанії та в південно-західньому обширі Тихого океану.

● **В Північній Італії** багато гірських осель, готелів і схоронищ були відрізані від зовнішнього світу лявінами, які стали масовими внаслідку раптового підвищення температури. Італійські гелікоптери довозили свічки, харчі, цигарки, ліки та Великодні дарунки туристам і автохтонним мешканцям, які мусіли святкувати Великдень в отих осамітнених островах серед альпейських гір, коли вся комунікація була перервана.

ТАРЗАН, ч. 5018. Готові до подорожі в невідоме!

Кілька годин чоловіки обробляли і рівно тяли колоди...

Які приносили до Тарзана, щоб їх разом зв'язав сильною виноградною лозою.

Вкінці він повідомив, що порон є готовий... І так вони були готові до подорожі в невідоме!